

I Feel Fine

U 6:00 ujutro oštar zvuk alarma na mobitelu prekida moje jezom prožete, ali utješno besmislene snove. Odgađam alarm za pet minuta. Pa još pet. U 6:10 sati tmurnog jesenskog ponedjeljka ujutro širom otvaram oči, dok mi tijelo prožimaju trnci.

Svakog dana ju osjetim, tu ljigavu nakupinu treme pred novim suočavanjem sa stvarnošću radnoga dana. Ipak, oči su mi otvorene, a nosnicama mi prolazi ugodan, topao zrak koji mi i dušu budi iz sna. U 6:11 sati mislim o svim onim ljudima koji će se danas probuditi i prisiljavati, postupno, sekundu po sekundu, da prežive još taj jedan dan. Čujem njihove isprekidane misli poput slabe jeke u svojoj glavi: *Ajde, samo otvori oči, samo to... Samo još ustani iz kreveta, ništa drugo. Samo čašu vode. Samo obući vestu. Samo uđi u tramvaj, samo se pojavi na poslu, samo pozdravi susjeda...samo još ovo, ništa više, samo ovo.* U 6:13 već razmišljam o nečijoj majci, koja svoje dijete vuče po hladnim pločicama hodnika, dok ga očajničkim glasom moli da progovori, da ustane, da se obuče, da se već jednom sabere i odupre toj čudnoj tinejdžerskoj fazi do čijeg uzroka ona nikako ne može prodrijeti. O djeci zaključanoj duboko u podrumu i očevima koji slamaju ključeve dok drhtavim rukama pokušavaju otključati vrata, ispuštajući krikove koji bijes rastapaju u bespomoćnu tugu. Razmišljam o jadnim, usamljenim dušama i zgrčenim tijelima čije će trepavice zauvijek ostati slijepljene crnim talogom jedne neprobavljive noći... Ponovno me prožimaju trnci. Točno u 6:15, zahvalan što ne pripadam tom društvu, brzo ustajem iz kreveta. Otvaram prozor, udišem hladan zrak u čijem se mirisu osjeća nadolazeća kiša... A zatim oštar miris tople kave, na brzinu pojeden vrući doručak, nekoliko minuta prekrasnog mira na balkonu s cigaretom u ruci i prikladnim Chopinovim preludijem u ušima, pa žurnim korakom do autobusa. Gledam kroz prozor u žućkasto-ljubičasto nebo. Prizor u meni izaziva onu dobro poznatu, slatku melankoliju. U ruci mi je mala svijetloplava knjiga tvrdih korica, Goetheov Werther. Pročitao sam ga pod ljetnim praznicima i svrstao ga među najdraže lektire, odmah uz Lovca u žitu.

Odjednom pomislim na Lauru. Sigurno će me pitati kako mi se svidio koncert. Ako se uopće sjeti da sam došao. Činila se već poprilično pijana kad smo se pozdravljali. Njen dečko svira u tom nekom rock bendu pa me pozvala na njihovu svirku prošli vikend, a ja jednostavno nisam mogao ne doći. Općenito, obožavam koncerte. Takve glasne i divlje, na pozornicama zalijanim pivom gotovo jednako kao i one otmjene i svečane u dvoranama zlatnih parketa i kićastih lustera. U meni bude atmosferu sličnu onoj kod vožnje autocestom. Vrijeme kao da stoji u automobilu koji klizi asfaltom, pretvara se u tekućinu koja teče iz instrumenta pukotinama parketa do zgusnute magle u očima publike, i dalje se provlači našim žilama, kroz tunele, kroz misli, kroz crvena svjetla semafora. U takvim trenucima kao da iščekujem sudar, eksploziju od pritiska u ušima, nenadani udarac koji će prosuti moj mozak po vrućem, zlatnom noćnom parketu.

Da otjeram zabrinjavajuće ugodan osjećaj kaosa u želucu, ponovno stavljam slušalice u uši i tražim neku feel-good pjesmu Beatlesa. *Here Comes The Sun?* Odlučujem se za *I Feel Fine*. Pomislim kako je ovo ipak jedan od dobrih dana, smislen, zanimljiv, prožet nekom simpatičnom ironijom... Ljudi oko mene izgledaju umorno, usklađeno sa sivom jutarnjom atmosferom. Nervozno pogledavaju oko sebe, ili samo zure u svoje blještave ekrančiće. Nekad su i takve sitnice imale moć da me ozlovolje u trenutku. No, puno je lakše ako stvari prestaneš shvaćati ozbiljno. Pustiš da kapljice kiše odnese lagani proljetni vjetrić...

„Dobro pa o čemu ti to razmišljaš tako duboko?“ Trgnem se kao da su me gurnuli s Plutona niz crveni, plastični tobogan sve do drvenog stolca u zadnjoj klupi do prozora. „Ma ničem“, odgovorim sa smiješkom punim ispričavanja. Osim što stvarno nemam pojma o čemu sam maloprije razmišljao, shvatio sam da je pametnije na takva pitanja ne odgovarati, odnosno, odgovarati što kraće. „I, kako ti je bilo na koncertu?“ „Dobro, zabavno...“ „Super, drago mi je. Vidimo se onda opet u subotu na – Isuse, nemoj mi reći da stvarno čitaš lektiru!“ (Knjiga leži otvorena na mojoj klupi.) Začudo me pogleda, nasmije se i na zvuk zvona krene prema svom mjestu. Prvi sat Hrvatski – Patnje mladog Werthera – analiza. Veći je dio razreda pročitao kratki sadržaj na internetu i svi će oni, kad im bude postavljeno pitanje, na primjer, razlog Wertherova samoubojstva, znati napisati, važnim, krupnim slovima: nesretna ljubav. A kasnije će se hvaliti odličnim ocjenama i ismijavati taj nepotrebni, glupi predmet, tog cmizdravog dosadnog Goethea, pa šizofreničnog, pijanog Poea... Književnost u školama kao da je izgubila titulu umjetnosti. Svejedno, važno je da je moj Werther i dalje u mojim rukama.

Završava nastava, kava poslije škole, sve gušće kapi kiše, vjetar sve jači. U 15:15 krećem prema autobusnoj. Stavljam slušalice u uši, neki hard rock, nešto glasno, da mi stiša misli. Hodam prema zebri, zeleno na semaforu, blijedi obris duge na nebu. Gužva oko mene, vrtoglavica, ugodan osjećaj kaosa, odjek bubnjeva u lubanji. Stvarno je lijepo nebo... Glasno cviljenje, vrisak, okrećem glavu ulijevo, udarac. Osjećam kao da letim, možda sam samo toliko sretan... Odjednom pomislim na Lauru.

U sljedećem trenutku taj moj prokleti mozak leži prosut po hladnom, sivom asfaltu.

**Priča je nagrađena 3. nagradom
na Natječaju Gjalski u Zaboku 2017.**

Čežnja za pepelom

Ljubičasto nebo blage ljetne večeri pokriva ogromnu gužvu pred zahrđalom ogradom. Gomila se sastoji većinom od ljudi koji su završili na najgorim mjestima. Ona i ja stojimo usred gužve dok se na nas bacaju tijela sa svih strana. Odjednom se vrata otvaraju i krdo ljudi navaljuje kroz njih. Njena je ruka u mojoj. More nas nosi naprijed i u jednom trenutku nađemo se s druge strane. Na ogromnim zvučnicima pozornice koja je još uvijek u pripremi svira, glasnije od prijašnjih, pjesma Imagine. Njeno izbezumljeno lice nestaje u vrtlogu ljudi. Podižem ruke prema ljubičastom nebu. Pogledam oko sebe i moja se duša rasprsne u komadiće od kojih svaki prodre kroz nečije zjenice. Osjećam ljubav, ali ne ljubav prema ljudima, ne ljubav prema njoj. Osjećam ljubav kao takvu, ljubav prema ljubavi, ljubav prema trenutku.

Sekunde izgaraju, a pred očima mi se rastapa stvarnost. To se događa više puta u mom životu, u nepredvidljivim intervalima. Kasnije u meni ostaju tragovi trenutaka, točna stanja i emocije koje su kroz mene prošle, ali ne i ljudi. Kao kad pomislimo na baku koju smo posjećivali u djetinjstvu i trenutno osjetimo u duši onaj njen miris, mješavinu cimeta, topline i vlažne zemlje u vrtu. Je li ta tiha nostalgija rezultat ljubavi prema baki ili čežnje za pepelom?

Volio sam biti sam, čak i s njom osjećao sam se zarobljeno, izgubljeno, ne sasvim kod kuće. Mislim da ju volim, ali ne znam koliko sam u stanju nešto takvo osjećati prema osobi i koliko je moja ljubav blizu općem shvaćanju te emocije. S kim god i gdje god bio, na kraju uvijek ispadne da svijet slikam bojama koje pronalazim u sebi. Volim sve trenutke koje više nikada neću doživjeti, dobre ili loše, sitne i značajne. Volim sjećanje na sebe pijanog dok pobješnjelo lupam glavom o betonski zid nakon njenog sprovođa jednako kao i sjećanje na beskrajnu sreću dok kraj nje ležim na podu ispred kamina one davne zimske večeri.

Trči poput djeteta kroz kolnik prekriven lišćem dok ja zapuhan hodam za njom. „Čuj kak šušte! Ššš...“ Napokon ju prestignem, privinem uz sebe i poljubim. Stojim ukipljeno, pokušavam zadržati trenutak. Znam da nikad nisam bio ovoliko sretan. Znam da su male šanse da ikad više hoću. „Volim te“, kažem, i sam u to uvjeren. Kiša koja kaplje po nama boje je tekućeg sunca. Pruža mi kišobran koji su cvijećem ukrasila djeca iz vrtića u kojem radi. Kad ga otvorim, jedna se šipka slomi. Ona se zahihće i uhvati me za ruku. Zajedno šećemo satima.

Nekoliko puta smo prekinuli. Ili bih bio prešutljiv ili preiskren. Ali nikad nisam lagao. Ona je plakala, vrištala, razbijala. Govorila mi da sam čudovište, da ona to ne razumije. I dalje smatram da je bila preosjetljiva. To su samo emocije, ne zaslužuju toliko pažnje.

„Fakat ne kužim, kak možeš ne cijeliti to. Pa ti si umjetnik!“ „Nisam ja umjetnik, ja samo pišem...“ „Da, da, i on je samo pisao.“ Kad sam se probudio, otvorio vrata balkona i ušao u tu blijedonarančastu proljetnu zoru, ona je sjedila za stolićem, pila čaj i čitala pjesme. Stvarno, nisam ja nikad imao ništa protiv poezije, ali ta njena izglancana profinjenost, njene okrugle naočale okvira boje bakra i cjelokupno držanje kao da je protagonistkinja u starom

jeftinom ljubiću, sve to u meni izaziva neko gađenje. Uostalom, i samo nebo polako poprima boju povraćotine. „Ma gle“, kažem, „ako se ti zbog svog Jesenjina osjećaš bolje u vezi sebe, samo ti čitaj.“ „Pa i hoću!“ Na trenutak sve stane. Zagleda mi se u oči. Prepoznaje izraz na mom licu. „Ti mene uopće ne voliš, jelda?“ Šutim. „E ljubavi, gade jedan, ja ću se zbog tebe baciti tu s ovog ovdje balkona!“ Trgnem se. A onda se nasmije, glasno. Smijem se i ja. O, kako sam se smijao.

Dvanaest godina nakon sprovoda, stojim nasred groblja sam. Mrak polako povlači svoj gusti pokrivač s neba. Zamišljam mađioničara koji publici predstavlja Zemlju kao svoj posljednji fantastični trik, gotovo mogu čuti grohot iz one dimenzije. Istovremeno sve više drhtim. Čini se da je zima odlučila ostati zakopana u šupljim danima travnja. Ona leži mrtva ispod te mrtve zemlje, zemlje koja je progutala njene kosti, proždrla njeno lice, probavila njene žile. Nečiji glas na sprovodu rekao je da sjaj njenih očiju živi zauvijek u zvijezdama, a vedrina njenih riječi u svima nama. Neki očajni kreten. Da je tako, ne bih ju morao s tim njenim Sergejem posjećivati svakog tjedna i stajati ovdje poput zadnjeg idiota. Nasmijem se sam sebi. Ona je tu, mrtva. Što dulje stojim, to mi se čini privlačniji ledeni pokrivač pod kojim trune. Zaklapam knjigu smečkasto žutih stranica. Vadim iz džepa nagužvani papirić. Zadnji koji mi je ostao. 13.09., 12:07:11, piše, čaj menta – 1, espresso – 1, ukupno: 16:00 kn. Taj nesretni petak kad me
upoznala. Oblikujem papirić u cvijet, zavinem jednu od latica i utaknem ga pred nju u mokri snijeg prije nego što se vratim kući. Pitam se kako će to protumačiti.

šk. god. 2017./2018.

Strop pod mojim nogama

„Dobar dan.“ Pozdrav sam uputila staklenoj pregradi. „Dobar dan! Vi ste...?“ „927. Rekli su mi da ovdje pokupim dokumente.“ „U redu. Pričekajte trenutak.“ Okruživali su me samo sivi zidovi ogromne zgrade. Mi smo nevidljivi ljudima, naravno, ali i jedni drugima. Za nas ne postoji ništa osim sivih zidova i fascikala s imenima i fotografijama ljudi kojima nas dodjeljuju. „Evo, to je sve. Sretno!“ *Sretno*. Zahvalila sam i otišla. Odmah zatim zazvonio je telefon. „Slušaj, ovo je malo zahtjevnije. Trebat ćeš dati više, biti prisutna, izvještavati me o svemu. Ovaj put nisi samo prolazna bolest, moraš živjeti s njom, u njoj, useliti se trajno. Piše ti gdje ćeš ju naći... Sretno.“

Inače se ne vežem za ljude, nisam se ni za nju, ali ipak sam osjetila da je po nečemu posebna. Bila sam začuđujuće nervozna na tom prvom koncertu kad sam tražila njeno lice na pozornici. Ana. Svirala je drugu violinu. Tipično, pomislila sam, još jedna sjena koju treba rastopiti u mraku. Pod pauzom sam izašla van. Bila sam nekako mlačno tužna, kao da se neka sitna točkica u meni smrznula. Zapalila sam cigaretu njoj u spomen. A onda sam čula cvilež, pomislila da je pas ili neka druga skitnica. Ali cvilež se pretočio u glazbu, glazbu tako tanku da se uvlači u tkaninu onog drugog svijeta. I to je bila ona, taj cvilež i ta glazba. Njeno blijedo tijelo povijeno nad violinom, blještava haljina na prljavom pločniku kraj golemog znaka *stop*. Tada sam joj prišla, a cigareta je iz mojih ruku pala među žice drvenog instrumenta.

*

Ne mogu reći tko me poslao i zašto baš k tebi. Iskreno, ni meni nisu rekli. Ja slušam naredbe. Za to sam stvorena. Slušati naredbe, to stvarno zvuči lako. Živjeti poput stroja, onako kako su nas učili u školi. Na sve se privikneš. Dok joj ovo u mislima govorim sjedeći na rubu kreveta usred svijetloplave sobe, čujem škripanje njenog grla, tamo negdje iz drugog kraja sobe. Takav je običaj, ja na krevetu, a ona se voli sklupčati na prašnjavom parketu, u pravom kutu između dva oštra zida. Ukratko, moj je posao biti prisutna i paziti da se ne zaguši ili tako nešto. Na kraju predati dnevnik, detaljni pregled dana glasu s druge strane linije. Puno je jednostavnije otkad se prestala opirati. Nije da nemam srca, stvarno, bilo mi je jako teško u početku, ali nakon pet-šest žrtava, lica postanu baloni, a ja dijete koje se želi vinuti u zrak. Čekam jedno vrijeme dok ne utihne. Onda legnem na krevet, do zida. Ona i dalje sjedi nepomično i zuri u prazno, ali znam da će u jednom trenutku morati leći kraj mene, vjerojatno mi se čak i šutke umotati u ruke. Dani takvih ljudi tako završavaju, to je pravilo. No ne smijem zaspati prije nego što se to dogodi.

*

Ponedjeljak, 4. siječnja

Budilica zvoni točno u 7:45. Odgađa buđenje svakih pet minuta. Potpuno otvara oči u 8. Ja cijelo vrijeme stojim nad krevetom. Gledam u nju i šapćem: *Ostani. Znaš što će se dogoditi. Znaš da nema smisla. Zar ne osjećaš kako te grebe iznutra? Ostani, ionako neće primijetiti. Čuješ li kako ti te prljave kandže klize niz grlo, niz želudac? Svi ih čuju. Zato im se gadiš, svima. Ostani, spavaj. Ja ću te zaštititi, pomoći ću ti izrezati to čudovište iz tebe, obećajem.*

Ostatak dana provodi u krevetu. Izmjenjuju se intervali spavanja zatvorenih i otvorenih očiju te jecanja u jastuk. Dva puta (10:17 i 19:01) ustaje i odlazi u kupaonicu. Hodam iza nje. Prestravljeno gleda u zrcalo. U 22:29 uzima violinu u ruke. Počne plakati, baca ju na pod, leđima klizi kutom između zidova sve dok ne sjedne na parket. Grebe se po licu, počinje krvariti. Gleda pred sebe u prazninu do 1:47 pa šuteći legne kraj mene. Zaspi s plišanim medvjedićem u rukama.

Bilo je podne, nastava je taman završila. Žurila sam kući. Četvrtkom su i mama i tata radili pa bi nam obično Matija naručio pizzu. No kad sam došla, sve je bilo prazno. Pričekala sam petnaest minuta, pola sata, sat. I dalje ga nije bilo. Počela sam pretraživati kuću, sobu po sobu, dozivati ga. Matija, glupane, gdje si, ja sam gladna, zvat ću mamu. Matija... Ušla sam u njegovu sobu. Nije bio ni tamo pa sam sjela na krevet i uključila televizor, zanemariivši osjećaj željezne praznine u želucu, osjećaj koji mi je do tog dana bio nepoznat. Prošao je još jedan sat, a onda sam nastavila tražiti. Upao mi je u oko radni stol, koji je bio netipično uredan i čist. U tom sam trenutku shvatila da je cijela soba pospremljena, gotovo savršeno ispražnjena. Uzela sam u ruke jedan jedini papirić sa stola. Na njemu je nešto pisalo, ali ja nisam znala čitati pisana slova. Prepoznala sam samo svoje ime na sredini. Nastavila sam zuriti u ekran. Neka točkica u meni polako se smrzavala. Mama je došla poslije 6. Sljedeće čega se sjećam njezini su neljudski krikovi i slabašno škripanje pod mojim nogama, škripanje stropa na koji je privezao uže.

*

„Vrijeme je.“ Protrem kad čujem te riječi. Vrijeme za što? „Gle, znam da to još nisi nikad napravila, ali moraš naučiti. Više ih završi tako nego što ti misliš. Uostalom, kad ona to učini, tvoj je posao gotov.“ U redu, kažem, razumijem, i poklopim slušalicu.

Uzeo sam uže iz tatine garaže, odnio ga u podrum zajedno s drvenim stolcem iz kuhinje. Sve sam to činio poput stroja, slijedeći naredbe nekog prigušenog glasa koji se obraćao samo meni. Cijelog jutra pospremao sam sobu. Nisam želio da u njoj ostane ijedna mrvica prašine, ijedna čestica moje kože. Otvorio sam prozor da zrak otjera smrad što izlazi iz mojih pluća. Znao sam da će se ona uskoro vratiti, a mene neće naći. Znao sam i da će me možda, ako sva moja prisutnost iščezne iz te sobe, uspjeti zaboraviti. Ono što se u meni davno naselilo, što me neprestano greblo iznutra, nadraslo me. Nisam smio dopustiti da to nastavi živjeti blizu nje. Ostavio sam papirić s nažvrljanim tekstom, trima rečenicama koje sam jedine uspio izvući iz svog ponora: Žao mi je. Violinu ostavljam Ani. Volim vas.

Vraćam se u njenu zagušljivu sobu. Ona sjedi u svom kutku i svira onu istu melodiju koja mi se urezala u pamćenje. Trzne se i ustane kao da je čula moj dolazak. A onda me pogleda ravno u oči. *Molim te, ja želim živjeti. Želim biti sretna...* Osjećam te riječi u zraku.

Ali ja tu ne mogu ništa, najradije bih joj rekla. I dalje me gleda, nevino poput psića koji ne zna da će ga uspavati. Pogled mi padne na njena bedra, koščata i išarana oštricom koju sam joj ja svaki put gurala u ruke. U njene tamnosmeđe oči i svoj svjetlucavi odraz u njima. „Idemo“, šapnem. „Brzo.“

**Priča je nagrađena 1. nagradom
na Natječaju Gjalski u Zaboku 2018.**